

„ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΦΙΛΙΑΙ“

ΔΙΑΒΑΖΑ κατ' αὐτάς εἰς τὰς ἐφημερίδας ὑπὸ τὸν τίτλον «πολιτικὴ δῆλωσις», καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἂν δὲν ἀπατῶμαι στήλῃ τῶν ἐνοικιαστηρίων καὶ πωλητηρίων — ἀγνοῶ ἂν ἐπίτηδες ἢ κατὰ μοιραίαν σύμπτωσιν — ἐν περιεργότατον καὶ χαριέστατον ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ἀξίζει, θαρρῶ, νὰ περισυλλέξῃ εὐλαβῶς ἡ ἱστορία, ἡ μέλλουσα ν' ἀπαθανατίσῃ τὴν σύγχρονον πολιτικὴν ἠθογραφίαν τῆς ρωμησοῦνης. Κάποιος συνταγματικὸς πολίτης — τὸ ὄνομα δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει — εἰδοποιεῖ τὸ νοῆμον κοινὸν ἀπεριφράστως καὶ ὀρθά - κοφτὰ ὅτι: «... εἰς τὸ ἔξῃς θὰ ἀνήκῃ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν δεῖνα πολιτευτὴν καὶ ὅτι μόνος αὐτὸς δύναται καὶ δικαιοῦται νὰ τὸν διαθέτῃ κατὰ βούλησιν!!...»

Τὸ ἐκχωρητήριον εἶνε σαφές. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ἀπαλλοτριώσεως κινητοῦ — ἄς τὸ ὀνομάσωμεν — ἐμψύχου. Δὲν ἤξεύρω ἂν ἡ ἀγοραπωλησία ἐγένετο καὶ διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως καὶ πῶς ἐκανονίσθησαν τὸ τίμημα καὶ οἱ ὅροι μεταξὺ πωλητοῦ καὶ ἐκδοχέως. Τὸ ἐξαγόμενον εἶνε ὅτι ὁ τέως ὑποτιθέμενος κάτοχος τῆς ἰδίας του προσωπικότητος ἐκχωρεῖ καὶ μεταδιδάξῃ, ipso jure, ρητῶς καὶ ἀπεριφράστως κάθε δικαίωμα καὶ κάθε ἀπαίτησιν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ του εἰς τὸν νέον ἰδιοκτήτην, ὅστις — σημειώσατε ἐν τούτοις — εἶνε μόνον πολιτευτὴς καὶ ὄχι... ζῶέμπορος! Ὁ μεταδιβαζόμενος δηλαδὴ παύει πλέον νὰ ἦνε πρόσωπον. Γίνεται ἀντικείμενον, σκεῦος, res, ἐπιπλον, ἀριθμὸς, γραφομηχανή, αὐτόματον — ὅ,τι θέλετε. Ἄνθρωπος δὲν εἶνε, δὲν ὀφείλει, δὲν δικαιοῦται νὰ ἦνε. Τὸ πολὺ - πολὺ ἢμπορεῖ νὰ ἀνοίγοκλείῃ τὸ στόμα ἢ τὰ πέντε δάκτυλα, νὰ τρώγῃ ἢ νὰ βόσκη, ἀδιάφορον — νὰ χασμᾶται, νὰ ἀποχρέμπεται. Τίποτε ἄλλο. Ἢμπορεῖ ἀκόμα νὰ ἔχῃ τὰ μάτια ὀρθάνοικτα καὶ τὰ ὦτα μακρότατα. Ἄλλὰ δὲν τοῦ ἐπιτρέπεται οὔτε νὰ βλέπῃ οὔτε νὰ ἀκούῃ παρὰ μόνον μὲ τὰ αὐτιά καὶ τὰ μάτια τοῦ ἀγοραστοῦ του. Δι' αὐτὸν ἢ σκάφη δὲν εἶνε πλέον σκάφη, οὔτε τὰ σῦκα - σῦκα. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ νεῦρα ἢ τὴν φρενοτροπίαν τοῦ νέου ἰδιοκτήτου νὰ μεταμορφωθῇ ἢ σκάφη εἰς κλειδοκύμβαλον ἔξαφνα καὶ τὰ σῦκα

εις κολοκυθοκορφάδες! Ἐτελείωσε! Ἐνδοιασμοὶ καὶ ἀντιρρήσεις δὲν ἐπιτρέπονται.

Δὲν ἤξεύρω ἂν ὁ τρισόλθιος ἀγοραστὴς σκέπτεται νὰ χρησιμοποιοῖσῃ τὸ ἀνθρώπινον τοῦτο ἀντικείμενον εἰς τὸ ἄροτρον ἢ τὸν σταυλὸν του ἢ ἂν τὸ προορίζῃ διὰ τὸ Ζωολογικὸν Μουσεῖον ὡς τὸ ἀξιοπεριεργότερον τῶν διπλῶν. Πρέπει ὅμως νὰ συγχαρῇ κανεὶς, ἂν ὄχι καὶ τοὺς δύο, ἀλλ' ἐξάπαντος τὸν ἕνα, τὸν πρωτοτυπότερον, τῶν συμβαλλομένων διὰ τὴν ὠμότητα τοῦλάχιστον τῆς εἰλικρινείας του καὶ τὸν ἐκτραχηλισμὸν τοῦ θράσους του!

Ἔως τώρα ἡ πολιτικὴ ἐξηροκατάπινε τὴν ἀλήθειαν διὰ περιφράσεων καὶ εὐφημιῶν. Ἐβγαξε τὰ μάτια τῆς — καὶ τὰ ἰδικά μας ἀκόμη — εἰς τὰ παρασκῆνια. Δὲν ἐξεγύμνωνε τὰ πράγματα τόσον, ὑπὸ τὴν ζετασίπωνον ὄψιν των. Ἐρριπτεν ἐπ' αὐτῶν καὶ κἄποιον ἀραχνῶδη πέπλον ἐντροπῆς, ἐν εἶδος φανικοῦ ὀξέως κατὰ τῆς ἠθικῆς δυσσομίας καὶ ἀναθυμιάσεως. Τὰ ἐνέδνε μὲ τὰς πλέον ἀνυπόπτους, μὲ τὰς πλέον ἀθώας καὶ βελουδίνους ὀνομασίας. Αἱ ἀντιπινακίου φακῆς λ. χ. ἀλλαξοπιστίαι καὶ αὐτομολήσεις ἀπὸ τὸ ἐν κόμμα εἰς τὸ ἄλλο ἐλέγοντο μὲ τὸ χαϊδευτικὸν ὄνομα: *Μειάστασις, ἀποσκόρπησις, προσχώρησις, «δήλωσις πολιτικῆς φιλίας»!* Ὅλοι δὲ ἠξεύρομεν ἢ μαντεύομεν τί εἶδους σπαρακτικὴν λυκοφιλίαν εἶνε αὐτή, ἢ ὁποία ἀδελφώνει ἀπροσδοκίτως καὶ ρίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων ἀνθρώπους ἀλληλοὑβρίζομένους καὶ ἀλληλοτρωγομένους πρὸ μᾶς στιγμῆς!

Ἄλλ' ὁπωσδήποτε, ἡ πολιτικὴ φιλία, ὡς λέξις τοῦλάχιστον, ἀποπνέει κἄποιαν αἰσθηματικότητα, κἀτί τι ὡς ὅποπονᾶξ. Ἡ ἀρωματισμένη φρασεολογία τῆς πολιτικῆς μᾶς ἀπεστόμωνε. «Ὁ δεῖνα, σοῦ ἔλεγεν, ἠσπάσθη τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς τοῦ τάδε». Φίλημα, ἐννοεῖται, διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἔτρεψε καὶ ὁ μακαρίτης Ἰσκαριώτης μὲ τὰ τριάκοντα πτωχοδηνάρια του. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους εἶνε φίλημα δὲν εἶνε φανερά σωματεμπορία. Ὅταν δὲ αἱ τοιαῦται τρυφερώταται ἀδελφοποιήσεις γάτας καὶ σκύλου ἢ ἀλεπούς καὶ λύκου αὐτοσχεδιάζωνται πρὸς ἐξαπάτησιν ἢ ἐκθίασιν ἄλλων τρίτων τετραπόδων, τότε ἡ ὠραία αὐτὴ ἀλληλεγγύη λέγεται ὄχι ἐγκληματικὴ οὐσιασις ἢ συμμορία, ἀλλ' ἀπλούστατα: *μικτὸς συνδυασμὸς!* ἀπαράλλακτα δηλαδὴ ὅπως ὁ «διαζευκτικὸς σύνδεσμος» τῆς γραμματικῆς.

Ἄλλ' ἐδῶ, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰς τὴν ἀμίμητον αὐτὴν «πολιτικὴν δήλωσιν», ἡ ἀλήθεια ξεγυμνώνεται ἀδαμαίως. Χωρὶς περιστροφὰς καὶ ξηρομασῆματα. Ὁ δηλῶν τὸ κηρύττει ὡς διὰ τυρρηνικῆς σάλπιγγος: «Δὲν ἀνῆκει εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἀλλ' εἰς τὸν Α πολιτικὸν τιμαριοῦχον!» Καὶ ἀξίζει νὰ χειροκροτηθῇ ὡς ἀλήθεια τοῦλάχιστον. Διότι, τέλος πάντων, δίδει πιστὴν καὶ ζωντανὴν ὄλην τὴν εἰκόνα τῶν πολιτικῶν μας ἠθῶν, χωρὶς προσχήματα καὶ ταρτουφισμοὺς. Ποῶς ἔμπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθῇ σοβαρῶς καὶ ἄνευ... ξεκαρδίσματος; Εἰς τὸν εὐλογημένον αὐτὸν τόπον, ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς πολιτικῆς, κανεὶς σχεδὸν δὲν ἀνῆκει εἰς τὸν ἑαυτόν του. Ὁ Α ἀνῆκει εἰς τὸν Β, ὁ Β ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Γ, ὁ Γ κρέμαται ἀπὸ τὸν

Δ, ὁ Δ δουλεύει εἰς τὸν Ε. Αὐτὸς εἶνε ὁ κρυστάλλινος καθρέπτης τῆς πολιτικῆς μας. Κανείς δὲν ἀνίκει εἰς τὸν ἑαυτὸν του, εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, εἰς τὴν συνείδησίν του. Καταντᾷ νὰ εἴμεθα ὅλοι ἐν ἄθροισμα ἀδυναμιῶν καὶ λιποψυχιῶν ἀλληλοεξαρτωμένων. Ὁ ψηφοφόρος ἀνίκει εἰς τὸν μικροκομματάρχην, οὗτος εἰς τὸν δήμαρχον, ὁ δήμαρχος εἰς τὸν βουλευτὴν, ὁ βουλευτὴς εἰς τὸ κόμμα, καὶ τὸ κόμμα εἰς... τὸν διάβολον, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς πάρῃ ὅλους, ἐλπίζω, ἀργὰ ἢ γρήγορα. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια.

Ἐνθυμοῦμαι μίαν χαριτωμένην ἐπιστολὴν ἐνὸς πταισματοδίκου, τῆς ὁποίας τὸ ἱερὸν ἀπόρρητον ἐξεβίασε καὶ παρέδωκεν εἰς τὴν δημοσιότητα ἢ ἀθυροστομία τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης. Ὁ λαμπρὸς αὐτὸς ἀντιπρόσωπος τῆς συφοριασμένης τῆς Θέμιδος, ὁ ὁποῖος εἶχε σταλῆ ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν ἐπαρχίαν διὰ νὰ μοιράσῃ δῆθεν δύο ἀλόγων ἄχυρα, ἔγραφεν, ἐν εἴδει ἀπολογισμοῦ καὶ λογοδοσίας, εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις πάτρωνά του βουλευτὴν: «ὅτι ὑπηρετεῖ πιστῶς καὶ εὐσυνειδήτως (!) τὸ κόμμα» ὅτι ξεχωρίζει ἀκριβοδικαίως τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ ἐρίφια» ὅτι δὲν ἐξέδωκε ἕως τότε καμμίαν καταδικασικὴν ἀπόφασιν κατὰ συμπολιτευομένου, οὔτε ἀθωωτικὴν ὑπὲρ ἀντιπολιτευομένου (καὶ παρέθετεν ὀνόματα καὶ ἀριθμοὺς ἐκ τοῦ περιέργου ποινικοῦ Κώδικός του), καὶ ὅτι, κατόπιν τῶν τιμῶν αὐτῶν καὶ ἀφωσιωμένων ἐκδουλεύσεών του, παρακαλεῖ καὶ ἐλπίζει αὐτοδικαίως νὰ τὸν ἀνταμείψῃ τὸ κόμμα!...»

Δὲν ἔμαθα τί ἀπέγινε ὁ ἀνεκτίμητος ἐκείνος πταισματοδίκης, καὶ ἂν τὸ κόμμα καὶ ὁ πολιτικὸς του αὐθέντης τοῦ ἔδωσαν τὸν Σταυρὸν τοῦ Σωτήρος καὶ καμμίαν ἔδραν Εἰσαγγελέως. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι κατὰ τοῦτο μόνον ὑπελείφθη τοῦ διὰ τῆς δημοσίας «πολιτικῆς δηλώσεως» ἐξωνηθέντος κυρίου, ὅτι δὲν εἶχε τὸ θάρρος τῆς ἐλευθεροστομίας.

Δὲν ἀμφιδάλλω ὁμως ὅτι ὁ ἐκπολιτισμὸς τῶν κοινοβουλευτικῶν μας ἡθῶν δὲν θὰ σταματήσῃ ἕως ἐδῶ μόνον· ὅτι αἱ δοσοληψία θὰ ἀπλοποιηθῶσι καὶ θὰ διακρυσταλλοῦνται καθαρώτερον· καὶ ὅτι λίαν προσεχῶς αἱ λεγόμεναι «πολιτικαὶ δηλώσεις» θὰ δημοσιεύωνται ἐν τῇ στήλῃ τῶν εἰδοποιήσεων ὑπὸ τὸν ἐξῆς λ. χ. τύπον:

«*Πολιτικὴ Δήλωσις*»

«Ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὸν ἐκπλειστηριασμὸν ὁ δεῖνα ἢ τάδε βλαχοδήμαρχος ἀποκλειστικῶς κάτοχος πενήντα ψήφων, δέκα κουμπάρων καὶ ἐνὸς... ἄχυρῶνος!»

Μάρτιος τοῦ 1906.

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Εἰς φιλάργυρον

Με τὸν ἀέρα νόμιζες νὰ ζῆς πὼς ἠμποροῦσες
καὶ τὴν ζωὴν ὡς ἔξοδον ἀκόμη τὴν θαροῦσες.

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ